

FOLK OG LAND

Det falske og absurde avslører seg til slutt selv derved at det på sin topp blomstrer ut i selvmotsigelser. (Schoppenhauer)

Kassasjon

Av høyesterettsadvokat Gustav Heber

Den 8. mai 1955 vil de såkalte rettsoppgjør kunne feire sitt første 10-års jubileum. Til den tid må vi kunne rekke å få kassert de verste uhyrlighetene ved dette. Til disse regner jeg i første rekke alle dommer i saker mot personer som er satt under tiltale kun fordi de har vært medlemmer av N.S. fra før 9/4 1940 og ikke senere har meldt seg ut. Samtidig med at alle slike dommer bør kasseres, bør alle vedtatte mulktforelegg utelukkende basert derpå kasseres og de domsbeløp og mulktør, som i den anledning er utfredet, bør betales tilbake til vedkommende av den norske stat.

Alle disse dommer og vedtatte mulktforelegg hviler på grunnlag av dommer mot 4 avsagte dom, hvori majoriteten antok, at bistand kan ytes ved passivitet. Noe slikt er nemlig en logisk umulighet, for bistand kan ikke tenkes uten ved positiv aktiv opptreden. Straffelovens § 86 er forsåvidt blendende klar, men for å utelukke misforståelser har loven funnet grunn til ytterligere å tydeliggjøre dette ved, at slik bistand skal være skjedd enten ved råd eller dåd. Men man kan ikke yte råd ved å forholde seg taus, men vedkommende rådgiver vil være nødt til å opptre aktivt, positivt handlende, og ved dåd forstår man jo i alminnelig tale en gjerning av visse dimensjoner og ikke en hvilken som helst handling, men passivitet kan i et hvert fall ikke betegnes som noen dåd.

De 7 dommeres syn på disse spørsmål står for meg som en uhyrlighet, og det vil det vel gjøre også for de fleste andre jurister, som har noen øvelse i å lese og fortolke lov, og det vil det vel gjøre også for alle andre noenlunde logisk begavede mennesker.

En annen uhyrlighet kommer for dagen i dommer, som antar at Norge var i krig etter 10/6 1940. Krig forutset-

ter, at der fremdeles kjempes, og at de kjempende bruker våpen på hverandre, men kampen her i Norge opphørte ved den totale og betingelsesløse kapitulasjon den 10/6 1940, og noen ny krig kunne først begynne fra den tid, vi igjen begynte å delta aktivt i kampen. Denne uhyrlighet bunner i den komplette misforståelse, at krig er det motsatte av fred. Det motsatte av fred heter ufred, men man kan ikke trekke den slutning, at hvor der ikke hersker fred, hersker der krig. Der hersker for tiden ikke krig her i Europa, men ufreden er likevel så stor at den fellaktig blir kalt den kalde krig.

For å rette på disse uhyrligheter er det ikke nødvendig, at rettssaker opptas til fornyet behandling. Våre statsmakter kan innskrenke seg til med et eneste pennestrøk å kassere de avsagte dommer og vedtatte mulktforelegg med derav følgende konsekvenser, nemlig tilbakebetaling.

Mau-Mau er idag sterkere enn noensinde

Nairobi er blitt et svart Chicago

Med stadig kortere mellomrom telegraferes det fra Nairobi at en-to-ti Mau-maumen er blitt henrettet for å ha vært i besittelse av våpen. Med andre ord: Britenes terror fortsetter overfor hjemmefronten, overfor dem som i sin frihetstrang ikke har funnet noe annet middel til å gjøre seg gjeldende enn ved å sette hardt mot hardt. Og en hel verden står og ser på og — tier.

I over et år har britene gjort alt, de har kunnet, for å undertrykke de innfødte, men i dag er Mau-mau allikevel sterkere enn noensinne. Dette bekreftes av den engelske la-
~~boratorien~~ *Richard Crossman*, som har besøkt Kenya og i *New Statesman* skrevet en artikkel, hvis konklusjon er av lite oppmuntrende art. Landet befinner seg nå i en regulær borgerkrig, skriver han. Og en av kolonistene hadde sagt til ham: Dette her har vi ikke lenger noen makt

til å stanse. Bare de innfødte selv kan gjøre ende på Mau-mau.

Britene har for å lamme bevegelsen drevet 120 000 eksistensløse kikuyere bort fra høylandet, hvor de hvite kolonister residerer og inn i de innfødtes reservat. Hvis De ikke klarer seg der, kan de som den britiske øverstkommanderende general Erskine har sagt, bare ta en buss til Nairobi, hvor den innfødte befolkning i det siste år er steget fra 30 000 til 75 000. Men her, midt i centret for det britiske herredømme, synes Mau-mau å ha fullstendig kontroll med den innfødte befolkning. For kort tid siden oppdaget man at en gammel mann, som satt utenfor selveste politikammeret og solgte drops, betalte Mau-mau to shillings pr. uke for å få sitte i fred. Og så godt som alle indiske og afrikanske detaljhandlere må betale «beskyttelsespenge» til Mau-mau.

Nairobi er blitt Kenyas Chicago.

Tid om annen hører man litt om de grusomheter som begås i kampen mellom britene og de innfødte frihetskjemperne. Om dette sa en indier til mr. Crossmann: De innfødte her har ikke, i motsetning til kolonifolkene i Asia, noen gammel kultur å falle tilbake på. De kan ikke slik som indere i sin tid under trengslene hente styrke fra sin gamle kunst og kultur. Deres gamle stammesamfund er blitt ødelagt, deres ritualer og danser er blitt forbudt av misjonærene, og når de så gjør opprør mot det såkalte hvite styre, har de ikke annet valg enn å falle tilbake til barbariet.

Sent, hvis da ikke for sent, har det britiske styre nå innsett at det må gjennomgripende reformer til, hvis noe skal oppnåes. De har derfor begynt å samle de innfødte, som ikke er innringet av Mau-mau, i landsbyer, slik at de ved sin masse kan verge seg mot overfall. Britene kaller dette for «villagistasjon» og det tar bare en dag eller to å bygge en landsby. Som regel (Forts. side 8).

* * *

Hvem styrer verden?

Overnasjonale krefter som ikke ønsker orden og fred

Da president Roosevelt i begynnelsen av 1940 forlangte å få Stillehavetsflåten flyttet til Hawaii langt ute i Stillehavet, «for å øve politisk trykk på Japan», protesterte flåtesjefen admiral Richardson. Han mente at det ville være en for stor risiko å presse flåten inn i en eneste krigshavn, Pearl Harbour, og pekte for øvrig på at havnen ikke var forberedt på å ta imot noen flåte. Blant annet manglet den tilstrekkelig sikring mot angrep fra luften.

Presidenten sørget for at den umedgjørilige admiral ble fjernet fra sin stilling og fikk

i hans etterfølger, admiral E. Kimmel, en hyggelig mann som bøyde seg for presidentens ønske.

Konflikten mellom Japan og U.S.A. hadde sitt utspring i de blokadebestemmelser som U.S.A. satte i verk mot Japan, da dette land i 30-årene førte krig i Kina. — Blokaden var til stor gene for Japans krigsførsel og skapte meget ondt blod, uaktet minister-presidenten fyrst Konoye gjorde sitt beste for å unngå konflikt. Han gikk til og med så langt som til å foreslå at han og Roosevelt skulle møtes

til en personlig konferanse etsteds utenfor Japan. Et helt enestående tilbud. For i Japans 2500-årige historie hadde det aldri hendt at en stats-sjef var reist ut av landet for å møte et fremmed lands stats-sjef. Planen ble anbefalt på det varmeste av U.S.A.s gesandt i Tokio, Grew, men Roosevelt sa nei.

Som følge av dette avslag ble prins Konoyes regjering styrtet og en striere mann, general Tojo, kom til makten. Men også han gjorde et forsøk på å oppnå en fredelig ordning, idet han ga den U.S.A.-vennlige gesandt i

Washington, admiral Nomura i oppdrag å ta opp forhandlinger med utenriksminister Hull. Men forhandlingene ble avbrutt av det amerikanske ultimatum av 29. november 1941, et ultimatum som japanerne besvarte med å overfalle Pearl Harbour 7. desember samme år.

*

Det er underlig å høre at president Roosevelts rådgiver og beste støtte under forhandlingene med Japan var professor Owen Lattimore, hvis nære forbindelse med Sovjet nu er bragt for dagen. Han arbeidet som agent for Sovjet-Unionen og var medlem av det hemmelige russiske etterretningsvesen. Under forhør i den nedsatte granskningskommisjon innrømmet han at han hadde sendt viktige offentlige doku-

(Forts. side 8).

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør:

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56. Postboks 1407.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Linjen

Ola O. Furuseths artikkel i bladets nr. 2, «Vi etternølere» har foranlediget en del tilsvarende — pro et contra.

Helt saklig var vel kanskje Furuseths artikkel ikke — dertil inneholdt den for mange ukvemsord om dem som har gått i spissen for vårt gjenreisningsarbeid og om den måten disse har grepet tingene an på. Men ser vi bort fra denne mindre heldige uttrykksmåten, så forstår vi godt at det ligger ærlig mening og positiv interesse bakom det som Furuseth skriver. Han etterlyser en «linje» og holder på at det lite gagnar å gråte over spilt melk. Vi må la det som har vært, ligge og rette blikket framover.

Fullt så enkelt er vel imidlertid saken ikke. I et hvert fall er det en komplett misforståelse av herr Furuseth hvis han oppfatter vårt arbeid derhen at vi spesielt trygler dem som fordømte oss om nåde og om å bli «gjenreist» som deres «likeverdige». Det er ikke det som har vært hensikten.

Det høres vakkert ut med kravet om at en skal vende det venstre kinn til når en blir slått på det høyre. Så hardt og så skjebnesvangert kan nemlig det første slaget bli, at en føler seg mindre oppfordret til å innby til en gjentagelse. Vi har sett gode kampfeller bli meid ned foran eksekusjonspelotongene, vi har sett våre meningsfeller og venner bli innesperret i årevis under nedverdiggende forhold. — Ja, vi ser det den dag i dag, og vi har sett hvordan en betydelig gruppe innen vårt samfunn har vært berøvet både hva de eide og sitt eksistensgrunnlag for øvrig. Selv nå — ni år etter «frigjøringen» — blir tidligere NS-folk hindret i å komme inn på arbeidsplassene igjen. Uvitenskapelig eller direkte brødnidd gir seg stadig utslag, og det våpen som med adskillig held har vært nytt i denne egeninteressens anstrengelser for å holde NS-folkene borte, har vært det famøse og åpenbart suggererende lille ordet: «landssviker».

Kast et blikk på våre historiebøker. Konstaterer hvordan øyeblikkets makthavere på den mest hårreisende måten søker å unngå eget ansvar og kritikken mot dem selv ved å gi samtidens ungdom og ettertidens slekter den overbevisning i arv at det var vi på vår side som i en skjebnestund på det skjendigste vis forrødte vårt land og skadet våre landsmenn. Det osrer av løgn og fortellinger i de lærebøker som myndighetene de siste år har autorisert til skolebruk.

Ville det være rett mot oss selv og mot våre etterkommere — ville det være rett mot den norske historien — om vi uten videre la alt dette bak oss, lot de infamerende påstander bli stående uimotsagt og ene og alene gikk inn for det som Furuseth kaller «framtidens linje»?

Etter vår mening er det innlysende nødvendig at vi reagerer mot det som har skjedd — og at vi reagerer av all vår evne. Det er en forsvarskamp som vi er blitt tvunget til å føre, en forsvarskamp som gjelder større verdier enn mat og seng, en forsvarskamp mot makter som har prøvd og prøver å gjøre oss til æreløse forbrytere.

Det er ikke noe knefall for våre dommere vi gjør, vi bønnfaller ikke om noen «likestilling», vi krever ikke heller — for igjen å kunne vise et blidt ansikt og for å føle oss «gjenreist» — erstatning for tapte år og ødelagte levevilkår. Det som er gjenreisningens primære mål er å få klarlagt historiens sanne forløp og få vasket av oss beskyldningen for å være forredere mot vårt eget land. I forhold til dette er alt annet av underordnet betydning — hvor meget også det kan smerte og svi i øyeblikket.

En «linje», en positiv innstilling til livet, er det naturligvis ethvert tenkende og ansvarsbevisst menneskes ønske å kunne arbeide etter. Hva tror en imidlertid det nytter med å prøve seg på en slik holdning så lenge alt hva en tidligere NS-mann sier eller gjør, blir møtt med et avvissende og drepende Landssviker!

Anei, Ola O. Furuseth! Det nytter lite når en skal bygge hus å bygge østetastjen først. Selv ikke om arkitektens tegning er aldri så flott og en har verdens prektigste, forgylte fløy å stase opp mønet med. En må finne seg i å legge grunnmuren først — å grave til fast grunn — før en tar

I en bokanmeldelse i «Farmand» nr. 10 — 1954 skriver merket «H.» bl. a.:

«Anmelderen erindrer en samtale under krigen med en Milorg-leder, som ble ytterst oppbragt over at man brukte betegnelsen de allierte og Sovjet-Russland». Han mente Sovjet-Russland til evighet ville forbli vestmaktens trofaste allierte.

Feilbedømmelsen av Sovjet har hatt verdenshistoriske konsekvenser. Den har ført til at ti-talls millioner europæere nu lever i et helvete, at verden nærer konstant krigsfrykt og at det rustes opp med stadig mere forferdende våpen.»

*

Vi tillater oss å gratulere dem som ser rødt når de møter en tidligere NS-mann, med disse resultatene. Det er jo når alt kommer til alt resultatene som teller, og på fruktene at treet skal kjennes.

Vi som etter evne søkte å avverge at vår samtid skulle havne i et fryktens og skrekens helvete, vi har fått betale for vår holdning med tvil, frihet og eiendom. Dertil har de som nå må erkjenne at de bedømte verdenskrigens mest avgjørende moment feilaktig, prøvd å vri seg fra ansvaret, for de tragiske resultatene ved å skyte all skyld på NS-medlemmene. Til gjengjeld har de selv nå i snart 9 år solet seg i egen storhet og myndighetenes nåde.

Hvor lenge tror de det vil vare? Vi så nemlig ikke feil, vi hadde sagt tydelig fra helt fra 1933 og vi fortsatte med det til siste slutt.

Det endelige resultat av våre motstanderes og dommeres feilsyn har vi ennå ikke sett. Men — det kommer nok! Helvetet har mange muligheter for den som selv bereder seg velen dit.

fatt på å reise bygget. Ellers blir det hele «hengende i løse luften».

Av denne årsaken er det at vi i dag er nødsaget til å kaste et blikk tilbake på det som har skjedd. Den dagen kommer nok forhåpentlig at vi skal nå opp til mønet og kan holde kranselag på vårt eget bygg. Men før det kan skje må vi finne oss i møyssommelig å grave oss ned til fast grunn så det vi har i tankene å bygge, skal kunne bli stående sikkert og uangripelig.

Derfor er det at vi i dag ser oss nødt til å vende oss til den norske almenheten med vår oppklarings- og opplysningskampanje. Det er grunnmuren som vi i dag graver plass for. Grunnmuren for det som skal komme!

H. G.

RØDE KORS Hva og hvem er «Kulturfronten»?

«Røde Korsorganisasjonene i Danmark, Finnland, Norge og Sverige har sluttet en avtale om gjensidig hjelp ved katastrofer og andre ulykker som krever hjelp fra andre land. Ifølge avtalen som bl. a. bygger på resolusjoner vedtatt på den internasjonale Røde Kors-konferansen i Toronto 1952, skal de nordiske lands organisasjoner, når det er nødvendig, hjelpe hverandre i samsvar med de prinsipper som ligger til grunn for Røde Kors. Alle nødlidende skal bli hjulpet uten hensyn til nasjonalitet, rase, religion eller politisk oppfatning, og den hjelp som blir ytet skal stilles til rådighet for Røde Kors i det land som mottar hjelpen. Avtalen har ett års oppsigelse.»

Dette er et kommunike som er utsendt gjennom Tidningarnas Telegrambyrå i Stockholm og vi leser det med en viss interesse. — «Uten hensyn til politisk oppfatning», heter det. Men hvis det så skulle hende noe, hva så med Norges Røde Kors og de frv. NS-medlemmer? Er signalene plutselig blitt forandret eller lyser bannstrålen like skjærende som i 1945 og årene som fulgte? Vi spør og gjentar spørsmålet, fordi vi fremdeles tviler på ledelsen i NRK. Den har hittil ikke vist mere forståelse, enn den plutselig utnevnte biskop Fjellbu, som iflg. bladet Nidaros for 2. juni 1945 uttalte under speidergudstjenesten i Nidaros Domkirke dagen forut:

«Husk derfor når dere skal avgi speiderløftet «Alltid beredt» at dere skal lege det som er ødelagt og rekke ut en broderhånd, ikke til nazister eller krigsforbrytere, ikke til alle dem som har gjort urett, men til de gode, til dem som har vist den rette speiderånd og vil gå til kamp mot dragen.»

Vi vet nok, at bemeldte biskop i dag gjerne ville ha slike

I «Dagbladet» kan leses: «Før krigen arbeidet Bergsvendsen som journalist og redaksjonssekretær i Indlandsposten, Kongsvinger, og Østlendingen, Elverum. I 1943 ble han avsatt av nazistene. Ved frigjøringen ble han av Kulturfronten «innsatt» i Norsk Telegrambyrå.»

Jeg har sittet som styremedlem i de forskjellige hovedorganisasjoner for pressen. Men jeg har aldri hørt om at det eksisterte noen legal overhøyhet innen pressen som dette «Kulturfronten» og som hadde myndighet til å «innsatte» journalister i stillinger innen pressen.

Er «Kulturfronten» noe rettsbegrep som har fått seg tildelt noen slik rett ved norsk lov eller er det noen jøssinger som har tillagt seg selv betegnelsen og myndigheten?

Jeg var forsåvidt i samme båt som denne Bergsvendsen, idet jeg også var avsatt av nazistene eller rettere sagt NS. Men jeg ble ikke innsatt i min tidligere stilling etter frigjøringen, men tvertimot arrestert og innsatt i konsentrasjonsleir i 4 1/2 år. Dette tiltross for at jeg var hovedaksjonær i det blad jeg hadde startet og ledet i 23 år. Men det er vel kanskje så at den som hadde vært redaktør ikke ble tatt hånd om av den såkalte «Kulturfront».

Det gjaldt å få folk inn i pressen som man skjønnte ville gå som «spyttslikkere» for arbeiderpartiet, og det kunne man ikke vente seg av folk som hadde vært redaktører og med bestemte meninger. Det

ord usagt, men vi har ikke sett noe som tyder på at NRK's ledelse beklager den ille behandling som enkelte av RK-søstrene fikk etter okkupasjonen. Og derfor ser vi med skepsis også på ovenfor gjengitte kommunike, inntil det foreligger en utvetydig uttalelse, som i ethvert tilfelle må bety et tilbaketog fra tidligere opptreden overfor dem som uten hensyn handlet i Det internasjonale Røde Kors' ånd og ble straffet for det med fanatismens grusomhet.

ville ikke passe inn i «Fellesprogrammet».

Man må derfor spørre hva «Kulturfronten» var for et begrep og om den hadde noen overhøyhet over pressen etter «frigjøringen»? Pressen etter «frigjøringen» er også blitt så ensrettet, at det må være tillatt å spørre om det også foreligger noe direktiv til pressen i dette land, som har undertegnet konvensjonen om at vi skal ha en fri presse og talefrihet. Hovedhjørnestenen for et «demokratisk» samfunn er joytringsfrihet og pressefrihet.

Ut med språket de som sitter inne med opplysninger om denne delikate sak.

Argus.

QUISLING og quisle!

Nedenstående innlegg, stilet til Morgenbladet, er returnert, da innholdet støter an mot avisens en gang vedtatte linje.

Samme dag herr N. M. Nilsen har fått inn sin artikkel i Morgenbladet 16. 2. leser jeg i Morgenposten: «Intet er så usikkert og verdiløst som mengdens dom — Livius». — Ikke desto mindre har jeg inntrykk av at herr Nilsen er glad for å kunne henregne seg til mengden. Det er unektelig en trykthetsfølelse.

Jeg tror den norske lege hadde rett i at Quisling under de foreliggende omstendigheter mente å handle til beste for sitt land.»

Jeg skal innrømme at jeg i første omgang var sjokkert. Jeg var ikke medlem av N.S. — men så tok jeg for meg «Quisling har sagt» og siden «Russland og Vi». Jeg har alltid forsøkt å etterleve den regel først å sette meg inn i andres syn før jeg dømmer. — Hvor mange av de som dømmer Quisling har satt seg inn i hans tankeverden? Da Paal Berg holdt sin tale til Quisling falt den helt i tråd med det syn jeg hadde tilegnet meg, og jeg meldte meg inn i NS. Derved gikk jeg riktignok glipp av samarbeid med vår store allierte Gulosten og Oswald — men man kan ikke oppnå alt her i livet. Jeg har forlenget tilgitt Paal Berg, da jeg mener at han under de foreliggende omstendigheter mente å gagne sitt land. De har øyensynlig begge forlest

seg på Platon som hevder: «Det kan være riktig å gjøre galt — når man forstår å gjøre det helt ut — og samtidig har ry for å være rettfærdig.»

Pål Berg kjenner jeg kun av navn — Quisling hadde blant oss som kjente ham ry for å være rettfærdig.

Jeg vil anbefale selvtenkende mennesker ikke å starte 9. april 1940 — men helst 10 år tidligere — og så lese det stenoграфiske referat av rettsforhandlingene.

Sigbjørn Dahl.

Små saltkorn

England og Frankrike liker ikke Franco og dermed er han ikke likt også i A-Norge. Han er britenes onde samvittighet når det gjelder Gibraltar, og han er en strek i regningen, fordi den fran-

ske kolonipolitikk, når det er tale om Nord-Afrika. Og når han dessuten er kommunistenes mest resultatrike motstander, må jo verdenspressen sette ham på indeks. Hvilke perspektiver gir det ikke?

Den amerikanske Europa-politikken representert ved Dulles og den antikommunistiske kampanje i U.S.A. henger i hop. Faller McCarthy, faller også Dulles Europa-politikk. Begge har de samme motstandere, men hittil opptrer disse bare mot McCarthy, for han er det mest takknemlige objekt. Men er det noen i Europa som forstår sammenhengen?

Det som kan forundre selv den mest passive iakttager, er at «de fire store» på Berlinkonferansen ikke ble rammet av den samme skjebne som selve konferansen, nemlig at de sprakk. Ett er imidlertid sikkert, luften gikk ut av dem, hvilket kanskje bør betegnes som et fremskritt. Og så er det bare å vente på neste konferanse og neste fremskritt.

UKENS KRONIKK

Det begynte en høstdag i 1949, da en forholdsvis ukjent senator Joseph MacCarthy holdt en tale til en republikansk forsamling i byen Wheeling i West Virginia. Da han begynte, var han som sagt forholdsvis ukjent, men da han satte seg ned, var han dagens mann i USA og har fortsatt å være det siden. Og her er de ordene som tente en brann: «Jeg holder i min hånd en liste på over 205 personer, som utenriksministeriet vet er medlemmer av det kommunistiske parti, men som allikevel arbeider i utenriksministeriet og er med på å forme dets politikk.»

Selve uttrykket «uamerikansk virksomhet» er noe eldre. Det var på foranledning av et medlem, John Parnell Thomas, at Representantenes Hus nedsatte The House Committee on Unamerican Activities. I komiteens statutter definerte man uamerikansk virksomhet som enhver virksomhet der var egnet til å undergrave eller omstyrte den amerikanske forfatning med ulovlige midler.

For å kunne forstå den stemningsbølge som fremtvang komiteen, må man erindre den mistenksomhet og frykt, som grep hele U.S.A.s befolkning etter avsløringen av det vidt forgrenede spionasje-nett som russerne hadde opprettet i Canada. Under inntrykket av den kalde krig, som jo lett kunne bli varm nok, og hele atomstrategien, som man trodde skulle gjøre

U.S.A. uangripelig, mot angrep utenfra, begynte man å spørre seg selv: Lever vi i dumpappenes paradys? Finnes det også i U.S.A. en liknende underjordisk virksomhet som støttes av amerikanske borgere? Og nektes kan det jo ikke, at disse spørsmål fikk et uhyggelig svar gjennom **prøssene mot Gerhard Eisler, Alger Hiss og Rosenbergene.**

miteen mente man, at denne forholdsvis lille fanatiske skade ikke stod i rimelig forhold til dens virksomhet, og at medlemstallet ikke var noe uttrykk for denne 5. kolonnes styrke, idet kommunismen opptrådte under en rekke masker i form av tilsynelatende uskyldige forgreninger med **angivelig filantropiske og liberalpolitiske formål.** Følgen var at en forbindelse med

te han «Hvis jeg tvilte på at det er en sterkt utbredt kommunisme i Hollywood, eller på at den prøver på å smugle uamerikanske ideer inn i filmen, måtte jeg ikke være riktig klok.» Og dermed begynte den store parade av filmberømmtheter for komiteens vitneskranke. Det var en **utrenskningsprosess** som senere ble fortsatt utenfor komiteen og som bl. a. førte til

Når således den norske dagspresse deltar i hånen over McCarthy, blir man forstemt, hva enten det skyldes bare uvitenhet eller direkte avhengighet av dem, som fører an i hetzen av spesielle årsaker.

Fra denne korte forhistorie kommer man så frem til senator McCarthys virksomhet, som på en utmerket måte har vært omtalt i vårt blad av forskjellige forfattere også med gjengivelse av amerikanske kilder. Man kan være enig i eller uenig i hans metoder, men blant amerikanerne er det få, som ikke anser en grundig utrenskning for uavviselig påkrevet, og som følger at selve Amerikas leveform trues av den kommunistiske infiltrasjon. Også McCarthys kritikere identifiserer uamerikansk virksomhet med direkte eller indirekte arbeid for kommunismen, og det er at denne uamerikanske virksomhet ikke er et spøkelse født av en nasjons hysteri, men er en alvorlig realitet.

Vi har ikke noe håp om at man her i landet vil kunne forstå dette, selv om enkelte vel er våknet under de avsløringer som de siste dagers hendelser med de norske forredere har bragt for dagen. Vi og våre, både de døde og de senere straffede, har visst dette i mere enn tredve år, og vi ser flere av de dengang impliserte i dag gå omkring som store menn. Og vi tenker vårt og det er ikke smigrende for dem det gjelder. Men de har makten, og da så...

Hva er uamerikansk virksomhet?

Den 17. mars 1947 avsa U.S.A.s høyesterett sin historiske kjennelse, som fastslo regjeringens rett til å avskjedige kommunistiske embetsmenn. Med det kommunistiske parti ble man hurtig ferdig, idet komiteen allerede 29. mars stemplet U.S.A.s kommunistiske parti som en 5. kolonne. Dermed hadde man så å si på forhånd fastslått at enhver som hadde tilhørt eller tilhørte partiet hadde gjort seg skyldig i uamerikansk virksomhet og var i beste fall var utelukket fra å ha noe embete under regjeringen. Men man oppnådde også at radio, film og fjernsyn anla de samme synsmåter: Forbindelse med kommunismen åpenlyst eller skjult diskvalifiserte sin mann.

Antallet innskrevne kommunister var ikke stort i U.S.A., bare omkring 50 000, men både i og utenfor ko-

en eller flere av slike organisasjoner kunne bety offentlig død. Man opplevet under avhøring av slike elementer at de nektet å svare under påberopelse av at «hans vitneutsagn ville utsette ham for kriminell tiltale». Men på den annen side hjalp det lite, for deres taushet kunne føre til fengselsstraff for det man i U.S.A. og England kaller «forakt for retten». Dertil kom at selve det å nekte å forklare seg om hvorvidt de hadde hatt forbindelse med kommunistene indirekte ble å betrakte som en tilståelse.

Denne praksis, om man vil kalle det så, utformedes høsten 1947, da man for alvor tok fatt på forholdene i Hollywood. Det var en av de først avhørte, den store instruktør Sam Wood, som ga Parnell Thomas ideen. Da han ble spurt om han trodde at det var noen kommunistisk infiltrasjon i Hollywood, svar-

Charlie Chaplins «fordrivelse» fra U.S.A.

Sist i november 1948 kom imidlertid en sensasjon, som mange trodde skulle føre til komiteens død. Dens mektige formann Parnell Thomas, som den gang inntok omtrent den samme stilling i amerikanernes fantasi som McCarthy i dag, ble arrestert for bedrageri mot statskassen. Men «den uamerikanske» og senere komiteer med samme formål lot seg ikke stanse. Hva man enn kunne mene om deres metoder, så hadde de ugjendrivelig fastslått, at det i administrasjonen, i film, i radio, i fjernsyn, i presse og i krigsindustrien fantes en dødsens farlig infiltrasjon. — Og dette bør man heller ikke glemme på denne side av Atlanteren, hvis man vil gjøre seg opp en mening om det som er skjedd og om et medlem av den vestlige frie verden kan drive slik virksomhet.

Blessom'n lyt tåle det!

Det er ikke bestandig så greit å være kommet i selskap med de «store» og i den anledning være henvist til å være ømskinnet på vegne av sine mindreverds-komplekser ved hver en forefallende anledning.

Spesielt har flyselskapet Scandinavian Airline System (SAS) vært en kilde til megen bitterhet fra norsk hold, og det er ikke lenge mellom hver gang en fra norsk side føler seg oppfordret til å luften denne bitterheten i utfall mot vårt østlige broderfolk. Nasjonen som vant verdenskrig nr. 2, som har fått den amerikanske oppførselskarakter «Look at Norway» og — som i motsetning til Sverige — har slått lag med de store gutta i A-pakten, kan ikke la seg pille på nesen av simple outsiders. Vi må vise oss og gjøre oss gjeldende. Gneldre og flekke tenner!

Til gjengjeld får vi finne oss i at de som vi angriper også trekker litt på munnvikene. I «Vågen framåt» for 17. januar finner vi følgende lille, elskverdige jeip:

Norsk oforbatterlighet.

Det vältutbyggda svenska flygbolaget Aerotransport uppgick efter kriget i det gemensamma bolaget Scandinavien Airline System SAS. Svenskarna fingo satsa de flesta pengarna med de tre länderna blevo ändå likaberättigade. Trots detta bråka norrmännen ständigt om at svenska förtrycket och jämrna sig över sitt utelivna Norska Norgeflyg, fra Norge. SAS betyder numera i norsk press «Svenskt alt sammen».

Vore det inte lika så gott att fara til London och gå i imperiet med en gång. Då skulle ju Norge representera ett världsvälde. Stryk Ja vi elsker och kläm i med God save the Queen. Och gå över till engelska språket så att man inte utomlands fjrväxlar er med svenskarna. Det vore väl nasjonal hållning hos gode norrmänn fra Jössing-Norge.

Kvass kost, ganske visst! Men vel ikke mer enn vi får finne oss i så anglo-amerikanisert vår statsledelse har gjort oss i løpet av en del år og så villig som en storpart av folket har vist seg til å godta hva som helst bare det bærer Vestmaktens fabrikkmerke.

Hei — sa flua, hun satt akterst på lasset, se alt støvet jeg lager!

DET ER SAGT:

«De fleste av dem som satt med ansvaret høsten 1939, må ha visst at slik som stillingen var på det tidspunkt var tonnasjeavtalen ikke i samsvar med den strengt upartiske nøytralitet som Norge bekjente seg til.»

(Nils Ørvik i «Norge i brennpunktet»).

Som i Danmark så her

Sannheten må frem!

I det danske Blad Revision lever vi:

«100 000 danske Borgere har efter den 5. mai 1945 været arresteret. Over 13 000 har været kastet i Fængsel. I Dag sidder kun 60 tilbage i Fængslerne.

De mange frigivne siger dog ikke at Retfærdigheden har vundet Sejr, tværtimod. Alle løsladte, baade dem der kun har været «interneret» i nogle Maaned, og dem som Tiden blev til Aar, er stemplet som Landsforrædere. Alle staar opnoteret og maa lide herfor. Det er ikke Æren alene det gælder, men ogsaa ofte Eksistensen i det daglige Liv, hvor Forfølgelsen vedvarer. Løsladelse er givet af «Naade» og ikke fordi man har erkendt, at Handlingerne har været dikteret af Regjeringens og Myndighedernes Anvisninger og derfor burde være straffri for Udøverne, som de er for dem de gav Paabudet.

Opnoteret staar enhver til senere Brug for dem, der har noget at skjule og som med Længsel ser hen til den Dag, hvor Lovløshedens raa Magt igen kan få lov til at udfolde sig, og hvor Mænd, Kvinder og Børn igen straffrit kan myrdes og Plyndringer kan foretages.

Ikke alene for Æren og Sandhedens Skyld, men ogsaa for den utilsigtede Trusel, er det nødvendigt, at Kravet om Retfærdighed ikke et Øjeblik slappes eller endog opgives. Sandheden omkring den 9. April og 5. Maj, Sandheden om Regjeringens og Myndighedernes Politik under Besættelsen, Sandheden om Bødsofret paa 13 000 Familiers Liv, maa frem.»

Prester i slaveleir

Østerrikske og tyske krigsfanger, som er løslatt fra russisk fangenskap, hevder at mange prester av forskjellige nasjonaliteter holdes inne sperret i russiske slaveleire. — De er ikke tillatt å holde gudstjenester eller å ha bibler eller andre religiøse bøker i sin besittelse. De er også forbudt å ha forbindelse med hverandre.

Blant fangene er den gresk-katolske biskop Jozef Slipyi av Low, som etter arrestasjonen i 1948 ble dømt til 17 års straffarbeide ved en rettssak som ble holdt først i 1953. Biskopen, som er i en slaveleir 50 mil nordøst for Moskva, nekter hårdnakket å oppgi sin

— Kirkekampen —

Som vi husker var det små maktsyke pavetyper som startet den såkalte kirkekamp her i Norge under okkupasjonen. Noe annet enn en bevisst higen etter politisk makt lå ikke bak. Kirken som kirke var beskyttet bak Nasjonal Samlings programatiske erklæring om at «Kirkens grunnverdier skal vernes», og noe angrep på kristendommen fra NS's side har da heller ikke kunnet påføres bevegelsens medlemmer. Det var først i det øyeblikk at de herrer Berggrav og Hallesby og noen til av samme sorten så seg tjent med å omdanne landets prekestoler til politiske podier, at myndighetene fant seg beføyet til å reagere. Egentlig hadde det kanskje vært like greit om man hadde latt de geistlige brushoder med samt deres etterplaprerer rakke til sine egne «reir». Men situasjonen var færlig den gang, og revolusjonært, verdslig oppvigleri i kirkene kunne lett føre til betenkelige følger. Derfor — og bare derfor — ble man nødt til å stagge dem som lot trangen til politisk myndighet gå foran fornuften. Det var fra NS's side ikke noen kamp mot kristendommens kirke. Det var ene og alene en reaksjon mot geistlighetens maktbrynde. Eller som det i 1942 ble sagt av en av våre foredragsholdere: Det ser ut til at vi har for megen geistlighet og for lite kristendom i dette land!

Nå har helvetesdiskusjonen som dr. Hallesby startet for innen han selv ramlet av pinnen, ført til en ny maktkamp. Og atter finner vi de samme

tro eller å samarbeide med kommunistene.

I en militær straffeleir ikke langt fra Moskva sitter biskop Mieczyslaw Rejnys, den 70 år gamle tidligere domprost i Wilno. Han ble dømt til 10 års fengsel for «spionasje». De tyske geistlige samt baltiske og ungarske prester, både protestanter og katolikker, arbeider så å si alle i gruvene i Workuta i Sibir.

*

Tenk så på Nidaros-bispen som i 1945 velsignet sovjetfanen fra alteret i Norges nasjonalhelligdom og som har vært med å fordømme oss som så rett og sa fra i tide, men forgjeves.

agerende på scenen som i okkupasjonens år. Geistligheten — anført av biskop Berggrav — vil ikke vite av at Den norske statskirke skal være gjenstand for administrasjonsmessig påvirkning av de statlige myndigheter.

Universitets rektor, dr. jur. Frede Castberg, har gitt sin sakkyndige uttalelse om spørsmålet og underbygget sin konklusjon med ugjendrivelige argumenter på historisk og rettslig grunnlag. Biskop Berggrav har — sin vane tro — øyeblikkelig rykket i felten med et motskrift, og dette er såvisst ikke billig!

Hadde Castbergs innstilling vært publisert under okkupasjonen, sier biskopen, ville den norske kirkes kamp den gang vært umulig. En slik jus ville ha slått bena under oss før vi hadde fått løftet dem til marsj, fortsetter han, for det som Castberg hevder i dag er nøyaktig det samme som hva Quisling hevdet i sitt dekret til de norske biskoper i 1941. «Vi kalte Quislings adferd et hogg inn mot alteret», sier biskop Berggrav til slutt. «Frem skulle trodd i 1942 at dette ord skulle true med å bli aktuelt i det frigjorte Norge noen år senere?» Og formentlig med et dypt sukk konstaterer han at «har Castberg rett, har vår kamp i disse onde år vært helt forgjeves.»

Nå — så helt forgjeves var den vel ikke den gang i et hvert fall. Det lyktes da å få ført både Quisling og Skancke til retterstedet, og det var ikke bagateller bare det. I et hvert fall er biskop Berggrav mer enn vanlig beskjeden når han regner disse resultater jevngodt med ingen ting. I 1945 trodde biskop Berggrav at han hadde klart å plasere seg urokkelig på maktens hynder og kunne blåse staten en lang marsj. I dag er han ikke fullt så sikker lenger. Og følgelig må han ennå en gang kvesse sverdet.

Så lett som å bli kvitt Quisling og Skancke går det vel ikke for den myndige prelat å kvitte seg med professor Castberg. Det har hendt litt av hvert siden 1945. Ikke minst har den norske almenheten i disse årene fått et ganske godt innblikk i biskopens tvetungethet. Alt for lengst er han hos menigmann

blitt plasert i kuffertens «dobbelte bunn».

Underlig er det å tenke på at det i 1928 var staten som kontra de kirkelige myndigheter gjorde Berggrav til biskop. Uten den avgjørende støtte fra de statlige instanser, som han nå så ivrig bekljemper, hadde han aldri vært betrodd sin bispestav.

Men biskop Berggrav har en flagrende kappe. Den vifter både hit og dit, slik som det passer. At han i 1954 må finne seg i å bli satt ansikt til ansikt med sine egne kontrære argumenter fra få år tilbake, affiserer ham ikke det ringeste. Makten er åpenbart et såre besnærende ord.

Makten! Makten! Den er mer enn hele takten!

H. N. H.

Krigen i ishavet

En av verdenskrigens best bevarte hemmeligheter er nå avslørt, forteller Salzburger Nachrichten. Det gjelder de meteorologiske stasjoner i Ishavet under verdenskrigen. Under et møte i det østerrikske alpinistselskap har meteorologen professor Heinrich Schatz fortalt, at to grupper meteorologer ble ført til det nordøstlige Grønland, fire til Spitzbergen, en til Franz Josefs land og en til en øy sydøst for Spitzbergen. Menene ble ført dit med fly eller båt tiltross for at de allierte hadde herredømmet i disse farvann. De bodde i snehytter eller isgrotter og hadde forråd for to år. De sendte værrapporter til Tyskland hver tredje time. En av stasjonene lå på Shannonøyene ca. 1000 km. nord for Grønland og befant seg bare 60 km. fra en dansk-amerikansk stasjon av samme slag ved Nanok.

Ny avis

«Det nye samfund» med B. Dybwad Brochmann og Gunnar Larsen som redaktører er utkommet med et prøvenummer. Avisen er offisielt organ for Samfundspartiet.

Den rette skipperen - eller Verden lønner ikke anderledes

Under den første verdenskrig gikk to europeiske passasjerbåter ut fra New Yorks havn med Europa som mål. Da de hadde gått et par dager fikk de respektive kapteiner vite at nå skulle tyskerne gå til uinnskrenket ubåtkrig. — Den ene kapteinen snudde båten helt om og gikk inn til New York igjen. Passasjerene hans laget i stand en dunderende fest til ære for den tapre og snartenkte kaptein som hadde reddet deres liv.

Den andre båts kaptein var nok ikke så snartenkt. Nei, han tenkte noe lenger. Han la om kursen litt og kom med båt og passasjerer inn til Norge litt nord for Bergen, som var neste bestemmelsesstedet. Og han førte sine passasjerer velberget i havn, men dessverre et par timer forsinket, og passasjerene knurret over at de ikke kom tidsnok til å nå toget videre den dagen.

Det ble ikke noen fest for den kapteinen som jo hadde utført et meget større og dristigere arbeide enn den andre.

Verden lønner ikke annerledes.

Den samme kaptein kom senere til å gjøre en like hederlig reise, hvor de som virkelig var satt til å føre skuta sprang sin veg med halen mellom beina. Disse hysteriske utlendinger blir det gjort stor fest for. Men den virkelige skipperen som førte skuta mellom brott og brann, mellom bær og skjær, mellom miner og ubåter — jo, han ble satt bak lås og slå som en forbryter.

Denne skipperen var ingen annen enn kaptein Irgens på «Stavangerfjord». En av de stauteste skippere som har ført skute for Norge.

Nei, sannelig: Verden lønner ikke annerledes.

Passasjer.

Gudløshets- propaganda vender tilbake i Sovjet

Sovjetmyndighetene er bekymret over anklagen for at de undertrykker religionen, da dette kan ha innflytelse på deres prestisje i utlandet. En av de måter hvorpå de forsøker å forvirre de troende er ved hjelp av den ortodokse patriarkalske kirke som i virkeligheten er et våpen i russifiseringens tjeneste og en kirke hundre prosent lojal til Kreml. Den er også til stor hjelp i likvideringen av de «fremmede» religioner, som den katolske, som er avhengig av sine forbindelser med «den kapitalistiske verden». Men så lenge som religionen fortsetter å ha sitt faste tak på folket foretrekker sovjetlederne å gjøre best mulig ut av situasjonen ved å lede folk inn i en kirke som er helt avhengig av sovjetstaten.

Men hele tiden er det kun en tanke som dominerer, en tanke som det ble gitt uttrykk for i avisen «Turkmenskaya Pravda» i juni i fjor: «Det er ikke lenge til den tiden kommer da man har utslettet alle

TYSK FILM

om offisersopprøret mot Hitler.

München (NANT). «Stikkord Valkyrien — Den 20. juli 1944» vil bli tittlen på en ny tysk film som skal innspilles i München. — Den vil bli en delvis dokumentar- og underholdningsfilm. Filmens regissør er Henriette Jacob som er datter av Hitlers livfotograf Heinrich Hoffmann. Frk. Jacob er også riksungdomslederen Baldur von Schirachs fraskilte frue. Von Schirach er fremdeles i Spanndau-fengslet sammen med andre tyske «krigsforbrytere».

spor etter overlevninger fra fortiden, bl. a. religionen.»

Det er derfor det religiøse historiske museum i Sovjet er «re-organisert» og åpnet på ny i den fullstendig nydekorerte bygningen som før huset Kazan-katedralen. Dette skjedde 5. januar. To dager senere meldte «Sovjetskaya Kultura» om at et annet reorganisert museum var åpnet, samt om et som vil bli reorganisert i Leningrad.

Det er på denne måte de gudløse ligaene nå har begynt sitt «korstog» mot religionen særlig i de «trassige distrikter» som Lwow og det katolske Litauen.

Tilegnet: Helvedes- predikantene

Den nye negerpredikanten hadde valgt som emne for sin preken: «Hva er helvete?» — «Brødre,» sa han, «vår Herre skapte jorden rund som en ball.» — «Amen!» sukket menigheten. — «Og Herren skapte to aksler for verden til å gå rundt på, og han plaserte en aksel på Nordpolen og en aksel på Sydpolen.» — «Amen!» — «Og Herren plaserte en masse olje og fett midt inne i verden for å smøre akslene. Men så begynte en del syndere å grave brønner i Texas og stjele Herrens fett og olje. De gravde brønner i Oklahoma og California og Mexico og Russland og Persia og Pennsylvania og stjeler Herrens olje og fett. Og så en vakker dag, brødre og søstre, vil de ha stjålet alt fettet og all oljen til Herren. Og så går disse akselene varme. Da, brødre, da vil det bli helvete.»

Schjelderup og Hallesby

Alle vi som i en årrekke har lært å se opp til biskop Schjelderup som en av de ytterst få norske prester vi kunne ha tillit til, fordi han på en overbevisende måte adskilte seg fra hele den øvrige sirupaktige Berggravske og Hallesbyske prestemasse, — vi er ved departementets svar i dogmestriden om helvete, — blitt fylt av den største tilfredshet, fordi Schjelderup går høyreist og uanfektet ut av denne årelange striden mot dvergene, disse som på alle mulige måter prøvde å gjøre tilstanden uutholdelig for denne mann, som i åndelig, kristelig, moralsk og intellektuell henseende rager himmelhøyt over sine motstandere. Nå kan alle hallesbyer og wisløffer, ja selv tungeakrobaten Alex Johnson og Berggrav gå hjem og legge seg.

Berggrav skrev jo en snusfornuftig yppersteprestartikkel, der han snakket om at Schjelderup hørte hjemme i Kirkens ytterkant, i sannhet en storslagen herre, som vet å plasere sine kolleger i de rette proporsjoner til seg selv. Og av alle de øvrige innlegg i denne striden var for undertegnede den artikkel som var skrevet av Alex Johnson, den mest usympatiske.

Men ikke før er «dommen» falt, før «Vårt Land» med en leder erklærer, at striden om helvete ikke vil være slutt.

Ifølge C. J. Hambros «Historisk Supplement», side 21, foreligger følgende «Uttalelse fra 11 høyesterettsdommere om Grunnlovens § 71», datert 25. juni 1942:

«Det fremgår av Grunnlovens § 71 at det storting som ble valgt i 1936 ikke kan sammenkalles etter valgperiodens utløp, hverken som ordentlig eller som overordentlig storting. Dets myndighet er definitivt opphørt, og det kan ikke i kraft av konstitusjonell nødrett gjenoppstå som statsmakt».

Etter det en kan forstå er denne forunderlige erklæring fremkommet som svar på spørsmål fra den norske regjering i London. Forholder det seg slik? Er det videre så at i hvert fall noen av stats-

rådene interesserte seg sterkt for å få Høyesteretts kjennelse for at det ikke lenger eksisterer noe storting, men bare en eneveldig regjering?

Det kan neppe tenkes at regjeringen i London spurte dommer Mohrs «nazifiserte» høyesterett til råds. La oss derfor vennligst få navnene på de 11 høyesterettsdommere som vel har sine meningers mot?

Etter anmodning fra det samme (ikke eksisterende) storting har så 11 høyesterettsdommere — etter frigjørin'gen — avgitt følgende erklæring:

«Grunnloven foreskriver at valg skal avholdes hvert 4. år (§ 54). Samtidig forutsetter den at det til enhver tid skal være et lovlig valgt storting (§ 71).

Når den førstnevnte bestemmelse ikke har kunnet overholdes, må en legge hovedvekten på det prinsipp at det til enhver tid skal være et storting, og en har da ingen annen utvei enn å anse det sist valgte stortings funksjonsperiode forlengt.»

Dersom det er to forskjellige sett dommere som har gitt disse motstridende kjennelsene, er det forholdsvis tilgjengelig. Men dersom det er de samme som går igjen, har vi vanskeligheter med å finne de rette ord. Hvor stor tillit kan en i så fall ha til slike høyesterettsdommers objektive dømmekraft — dersom de samme herrer fungerer fremdeles?

Det var redaktør Fanebust som for noen år siden rettet dette spørsmål til daværende høyesterettsjustitiarius Emil Stang, men det ble selvsagt ikke besvart.

Vi finner grunn til å trekke saken frem igjen — ikke minst fordi de kneskjelvende jurister i alle saker hvor samvittigheten kan strides med jusen, vasker sine hender i folkets påsyn og sier: Høyesterett har talt.

SAMFUNNSLIV

er kommet ut igjen etter typografiblokaden.

Hittil er kommet tre nummer.

En prest...

Ragna Prag Magelssen 75 år

En varmhjertet og ledende skikkelse i norsk kvinnesak gjennom mange år — fru Ragna Prag Magelssen — fyller i disse dager 75 år — uten at noen kan se det på henne.

Det merkes heller ikke hva det har kostet henne — som i hele sitt voksne liv har vært drevet av fedrelandskjærlighet og samunnsånd — å gå mot strømmen i en forvirret epoke av Norges historie. Eller som hun uttrykker det selv: Mitt eneste ønske var å hjelpe mine landsmenn med å unngå følgene av uoverveiede handlinger under en okkupasjonsmakt, som vi både etter folkeretten og kapitulasjonsavtalen — dessverre — var pliktlige til å lyde. Hun legger til: Det var ikke vi i Nasjonal Samling som hadde lagt landet åpent for invasjonen eller provosert tyskerne til i selvforsvar å besette Norge! Det var som kjent ganske andre folk. Som har tatt patent på nasjonal holdning, så lenge det varer, sier Ragna Prag Magelssen.

Da hun i 1933 meldte seg inn i NS var det ikke som en tilside-satt person. Hun var da eier av en god forretning og formann i Høyrekvinner Klubb på Hamar. Men hun syntes det ble mest ord og klingende bjeller med Høyre, og lite effekt, f. eks. med arbeidet for forsvaret! — Hun ble alvorlig vekket av forsvarsminister Quislings eksplosive tale i Stortinget 7. april 1932, hvor han påviste hvilket parti det var

som gikk inn for marxismen og sto i utillatelig forbindelse med en fremmed makt, hvilket utsagn Stortinget godtok. Hun sier at V. Q. sønte denne tale med sitt liv den 24. oktober 1945.

Fruen har et meget humoristisk glimt i øyet da hun samstemmer i Deres medarbeiders syn at det Kgl. norske arbeiderparti — på sin måte — med minst 75 pst. har realisert Quislings program! Like-som partiets spisser bærer sitt formiddagsantrekk mer selvfølgelig enn selveste Høyres Stranger.

Fruens beste attester finner vi i Oslo Byretts dom, satt i pennen av administrator, dommer Carl Fleischer, en menneskekjenner og en sympatisk og interessant dommerprofil. Selv om også denne dommer bruker sraffelovens paragraf 86 på forhold under okkupasjonen som lå utenfor bestemmelsen, så gjør han premis-sene så ridderlig skjønnsomme at domsslutningen mister sin bitre brodd for den politisk døme. Og: Hadde byretten frifunnet fru, hadde hun nok fryktelig fått føle vredens gnag i det dengang gru-fulle Eidsivating!!

Noen utvalgte løsrevne sitater:

Til talte har gjennom alle år vært sterkt politisk interessert, og det er særlig kvinnesaken hun har sett sin oppgave å arbeide for. Da NS ble stiftet fant hun i dette partis program uttrykk for det syn som hun selv hadde på kvinnens stilling i samfunnet. Hun mente også at gjennomføringen av dette partis program ville

brige partistridighetene til opphør, og dette så tiltalte som meget vesentlig. Hun sluttet seg meget snart til NS, og hun opprett-holdt ubrutt sitt medlemskap like til frigjøringen...

Vervet som landsprøpagandale-der for NSK fikk tiltalte allerede omkring 1935 og hun beholdt det til i nov. 1940... Hennes lønn i Kulturdepartementet utgjorde kr. 5400 pr. år...

Men det er grunn til å anta at tiltalte så utvilsomt gjerne, at man kunne unngå oppløsning av de større upolitiske kvinneorganisasjoner... Tiltalte fikk en anmodning om hjelp fra fru H. som var oppjævnet som kommisarisk ledes av Norske Kvinners Nasjonalråd. Den bistand tiltalte ytet besto i at hun var til stede på Nasjonalrådets kontor, da fru H. overtok og videre i at hun så gjenntog protokoller og annet materiale for å konstatere om det lovlige styre hadde gjort seg skyldig i noe, som fra NS-synspunkt var galt. Tiltalte har fremholdt at gjennomgåelsen ga henne grunnlag for en aksjon, men hun unnlot å foreta noe... Såvidt disse utplukk fra dtm-men.

Ragna Prag Magelssen bemerket noe som er viktig for Magne Skodvin & Co.: NKN ble ikke oppløst av oss. Da RK hadde avsatt fru Stary sammen med de 42 andre underskrivere av det dokument som tillitsfullt av disse ble sendt fienden med klage over deres landsmenn i NS, ble fru H. oppnevnt av det kommisariske Innenriksdepartement som kms. leder av NKN. Det var

70 år

Bonde, ekspeditør og disponent Johan Fineide, Finneidfjord, fyller 70 år 2. april d. å. Etter vanleg målbruk skulle han altså med det vera nådd «støvets år». Men det uttrykket høver ikkje for ei ungdommeleg sjæl som Fineide. Dei vakne augo glimter bak brilleglasa no som for 30—40 år sidan, og når ein ser den spelle-vande mannen, får ein ei kjensle av ei mektig indre kraft, ein eld som slett ikkje syner teikn til å brenna ut.

Og eit stort arbeid har han gjort i sine dagar. Farsgarden, som fødte 6—7 kyr då han tok mot han, dreiv han fram til 24—25 storfe. Ei tid dreiv han treva-rehandel, men slutta med det i dei pengeknappe åra kring 1930. Han var den drivande kraft då Helgeland Margarinfabrikk vart

NKN som selv valgte å legge arbeidet ned og overvintre i passivitet. Av alt som er vondt i denne tiden er ingenting vindere enn at Norges kvinner skal tro at jeg har villet forråde dem.

Her kommer Oslo Byrett med en avgjørende og på lang sikt skrevet bemerkning: Retten har fått inntrykk av at hun i det sic-re og hele har handlet u fra en idealistisk innstilling og selv ment å gjøre det som var det beste for landet.

Denne rett må ha skjont Ragna Prag Magelssens offer for sitt land!

ALEXANDER LANGE.

skipa, men gjekk seinare ut og bygde sin eigen fabrikk, Margarinfabrikken Hålogaland, ved sida av den gamle. Fekk skipa Rana Meieri, som seinare er gått inn i A/S Rana Fellesmeieri. Har i ei rekke år vore ordførar, først i det udelte Hemnes, seinare i Sør-Rana herad. I 1940 melde han seg inn i NS, vart i 1941 atter oppnemnt til ordførar og fungerte til 8. mai 1945. Vart dømt til tvangsarbeid i 2 år og økonomisk ruinert. Då han kom ut frå Nyrud fangelager i 1947, var garden i vanhevd og produksjonen ved fabrikkens vart gått ned til ein brøkdell. No har Margarinfabrikken Hålogaland vunnne tilbake sitt gamle ry.

Fineide har frå første stund vore medlem og tillitsmann i Forbundet, og han har ei bergfast tru på si sak. Gjev det var mange mange av dei yngre i rekkene som hadde ei slik tru! Og gjev han må få lov å verka enno i mange år og smitta oss med eldhugen sin!

Medkjemper.

DET ER SAGT:

«Nøitralitetsvernets maktløshet overfor det uventede tyske angrep 9. april blir mest forståelig hvis regjeringen bevisst holdt vernet så svakt at det skulle være «militært meningsløs» til å gjøre motstand mot et eventuelt engelsk angrep.»

(Johan Scharffenberg i Mg. Bl. 36/54).

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

9

III ET EKSEMPEL PÅ MALA FIDE

Da Rosenberg rettet en protest mot den bevisste forfalskning av Hitlers og hans egne taler, tilbød den amerikanske anklager Dodd ham ironisk en engelsk-tysk ordbok. Rosenberg svarte: «Jeg behøver ingen ordbok på et fremmed språk for å lære betydningen av tyske ord!»

Resultat: Rosenberg ble av Lawrence hindret i å fortsette med sine berettigede klager...

Et typisk eksempel på Hevndomstolens holdning i retning av med alle midler å forhindre at sannheten kom for dagen, var vitneavhørelsen av dr. Gisevius:

«Domstolens president Lawrence gjorde i retten oppmerksom på at den på vegne av

Rudolf Hess og Frank frem-satte anmodning om å få en offisiell opplysning fra krigsministeriet i Washington, var blitt avslått av Domstolen.

Dette avslaget refererer seg til en anmodning om at den nordamerikanske krigsminister Patterson og brigadegeneral Donovan måtte bli innkalt for som vitner å uttale seg om hvorvidt de kjente til at Gisevius, som tidligere hadde uttalt seg i retten, hadde hatt noen forbindelse med den amerikanske spionasje under krigen. Gisevius hadde nemlig tidligere forklart at han aldri hadde arbeidet for den amerikanske Secret Service i noen form under krigen mot Tyskland.»

(Reuter, 13. 5. 46).

Dette forsøk på å hindre det tyske forsvar i oppklaringen av dette avgjørende spørsmål angående vitnet Gisevius' troverdighet falt imidlertid to-

talt i fisk, takket være den amerikanske presses snakkesalighet. Tross ond vilje fra Lawrence og hans statisters side, kom sannheten for dagens lys allikevel!

Allerede den 6. mai, altså før den tyske anmodning var blitt avslått, hadde det amerikanske politiske ukeblad «Newsweek» offentliggjort følgende avklaring angående fedrelandsforrederen Gisevius:

«Gisevius, som tilsynelatende arbeidet for Gestapo, hadde i virkeligheten trådt i forbindelse med «American Office of Strategic Service» i året 1942. Han ble en av de verdifulleste opplysningskilder for oss om Tyskland og foretok hyppige reiser til Sveits. Som en av de få overlevende deltagere i bombeattentatet mot Hitler ga han amerikanske myndigheter opplysninger om dette mislykte mordforsøk en uke forinnan det fant sted. Gisevius mottok ingen som helst pengebelønning for de tjenester han ytet de Allierte. Belønningen besto i innreisetilbøelse til U.S.A., hvor han aktet å slå seg ned når der ikke lenger var bruk for ham i Nürnberg.»

Slik var beskaffenheten av de vitner, hvis «sensasjonelle avsløringer» tjente som be-

vismidler for aktorateret. Domstolen får tak i en av sine spionasjeagenter, en mann som attpå til er en elendig landsforreder, et kreatur som forråder sitt eget folk for et amerikansk pass' skyld, og ikke bare fyller Domstolens akter, men også hele verdenspressens spalter med avsløringer som en av de anklagede og deres forsvarere punkt for punkt blir bevist å være falske!!

5) Behandlingen av de anklagede stod i srid med bestemmelsene i Geneve-konvensjonen, idet de ikke ble holdt som krigsfanger (og i overensstemmelse med sin rang,) men som alminnelige forbrytere. Således ble sjefene for Wehrmacht nødt til å fjerne alle militære distinksjoner og alle krigsutmerkelser og iføre seg fangeklær når de ikke var i rettssalen. Dessuten måtte alle de tiltalte — i krenkende former — med egne hender gjøre i stand selene sine. Langt viktigere for bedømmelsen av visse påstander er imidlertid de brutaliteter som ble begått av de Allierte overfor disse forsvarsløse fangene. Det gjaldt den

mishandling og den tortur de utsattes for i den hensikt å avtvinge de angjeldende personer «tilståelser». Gauleiter Sauckel tok tilbake en forklaring han hadde undertegnet i fengslet i september 1945, fordi en polsk og en russiske offiser hadde truet med å utlevere hans kone og hans 10 barn til bolsjevikene, hvis han ikke gikk til bekjennelse:

«I dag kan jeg imidlertid erklære at dette dokument er uriktig i nesten hver eneste setning!

(«Daily Telegraph» 31. 5. 46).

Under avhøringen av storadmiral Raeder (70 år gammel), ble der av aktorateret opplest et memorandum, nedskrevet av ham i Moskva (!) med titelen: «Mine forbindelser med Hitler og Partiet», som inneholder bent frem idiotiske ting. I anledning dette memorandum erklærte Reader, under ed, følgende:

«Dette dokument ble nedskrevet i Moskva og under forhold hvis detaljer jeg foretrekker ikke å diskutere, og som eo ipso fikk meg til å tro at de ikke ville bli offentliggjort.» (!)

(«Daily Telegraph», 21. 5. 46).

60 år

fyller onsdag 31. mars redaktør Henry Endsjø. Han har et langt virke som journalist bak seg. I 1914 ble han redaksjonssekretær i Smaalenenes Amtstidende i Hal- den, kom i 1917 til Aftenposten, men vendte allerede året etter til- bake til Amtstidende som bladets redaktør. I 1919 var han igjen å finne i Aftenposten — redaktør O. Christoffersen hadde sendt bud etter ham. I 1923 ble han redaksjonssekretær, i 1925 sjefse- kretær og fra 1930 en av bladets fire redaktører. I de bevegede septemberdager i 1941 måtte han — for øvrig meget mot sin vilje — etter okkupasjonsmyndighete- nes forordning overta en annen redaksjonell oppgave i bladet og fungerte fra 1942 som enered- aktør. I de forskjellige stillinger han gjennom de mange år be- kledte innen Aftenposten, arbei- det han alltid for bladet og dets interesser, inntil skjevneåret 1945 satte en stopper for hans aktive og iderike journalistiske virksom- het.

I årene siden har han i rikt monn fått føle motgang og skuf- felse — i likhet med så mange andre. Dertil kommer at en til- tagende sykелighet har slitt sterkt på kreftene og bidratt til å øke de bekymringer en pen- sjonsløs og av Presseforbundets «tilleggsstraff» rammet tilværel- se nødvendigvis må medføre — for ham som for så mange andre gamle pressefolk. Hans humor og optimisme er dog merkelig nok usvekket. Mange var de han hjalp ut av vanskeligheter eller oppnådde lettelse for under ok- kupasjonsårene, og betydelige de verdier han hjalp til med å be- vare intakte for deres eiere. Han var glad for å kunne yte hjelp i en vanskelig tid. At de som ble hjulpet, hurtigst mulig lot glem- selens jernteppe fallt, vil neppe virke forbausende for våre lesere. Når han nå runder de seksti, vil hans venner ønske ham god bed- ring og ny helse. Dagens adresse er Kirkeveien 86, Oslo.

Sigurd Skalmerud ny politimester i Oslo

«Godt at det ble deg»

Det var nok tatt ut av Oslo politikorps's hjerte da Regje- ringen utnevnte en real kar — en upolitisk, erfaren or- denspolitimann — Sigurd Skalmerud — til politi- mester i Oslo.

Når utnevnelsen har vakt bifall i Oslo-pressen, så skyl- des dette neppe så meget inn- gående kjennskap til den nye manns primære karakteregen- skaper og prøvede evne til å gjøre med rolig sinn døgnets oppdukkende problemer — som det må antas å skyldes glede over at ingen av de vor-

Hvor mange og hvem?

Vi leser i Verdens Gang: «Anklage fra «den sorte da- me»: «Utenriksministerens sønn er morderen.»

Tenk om de norske sorte svaner hadde begynt å snak- ke!

Hvor mange mordere går ustraffet i Norge i dag, fordi de er prominente eller er dek- ket av prominente?

Potemkin.

dende aspekter dukket opp, som denne viktige stillingsbe- settelse i en tilsidesatt etat — kunne ha innbudt til.

En etat hvor konstabler og betjenter har måttet tåle mången politiserende sakfører uten politipraksis i sjefsstil- linger!

Når værværende medarbei- der i Folk og Land — etter omstendighetene — priser denne utnevning, — vil vel noen lesere si: Var ikke Skalmerud med i den såkalte «hemmelige politiledelse» un- der okkupasjonen? Dertil kan svares, at det var — i tilfelle ikke så farlig, fordi han ikke var og ikke er belastet med mindreverdighetskomplekser, og derfor hadde det lune glimt i øyet! Skalmerud viste i praksis — omenn med et tungt hjerte — at han til ful- le forstod de legale forplik- telser som en total okkupa- sjon pålegger det okkuperte folk og dets ordensmakt. De- res medarbeider — som nøye kjenner ham fra tjenesten — behøver ikke si mer...

Politimester Sigurd Skalme- rud kommer neppe til å etter- ligne sin forgjenger i å være servil oppad og stormektig nedad!

Han er først og fremst politi- mann — en uavhengig politi- mann med kald hjerne og et varmt hjerte! Derfor ble personellens dom uttrykt i disse ord: «Godt at det ble deg.» Alexander Lange.

Hallo Vestfold

Lørdag 3. april førstkl. kl. 17 holdes en sammenkomst i Svendeforeningens lokale i Tønsberg. Forbundets for- mann og forb.sekretæren vil være til stede.

Alle interesserte ønskes vel- kommen.

Forbundet.

De 10 bud ble suspendert

Følgende artikkel er uten et ord returnert forfatteren av «Vårt Land». Meningene som hevdes i artikkelen er av stor interesse, men det er vel fåfengt å vente at geist- ligheten skal forbedre seg. Imidlertid må man stadig påtale det onde og gale.

Av en notis i Morgenbladet for 29.1. ser jeg at Deres avis protesterer indignert mot en atrikkel av Agnar Mykle i Ar- beiderbladet og skriver «at i samme grad som begrepet tuktt elimineres har vi barba- riet over oss. Det synes oss at v allerede er langt på vei. Ungdomskriminalitet, over- fall, ran, slagsmål og voldtekt hører med til dagens nyheter året igjennom. Det er løsslup- penhet som gjør alle ansvars- bevisste nordmenn alvorlig betenkt. Her må være noe mer som mangler enn takt. Det er tukten som holder på å for- svinne — tukten i hjemmene, i skolen, i samfunnet og frem- for alt selvtukten. Det er en av grunnene til at vi stadig på ny kjenner det kalde gufs av bar- bari som truer vårt folk.»

Så enig som jeg kan være i de fakta, som Deres avis kon- staterer ovenfor, så kan *rotten* til disse misligheter finnes hos Dem selv og Deres tilhengere.

Vårt Land har tidligere meddelt at man under krigen «var nødt til å suspendere de 10 Guds Bud.» Der og intet annetsteds ligger kjernen for den uhyre moralske nedgang. Med kirken i spissen suspen- derte man ikke alene de 10 Guds Bud, men også de ves- sentlige av de bud som skiller en kristelig og kultivert na- sjon fra det mest barbariske hedenskap. Man behøver bare å minnes de mange «helteav- sløringer», som vedk. geistlige brakte etter krigen, f. eks. en domprost Hygen, som roste seg av å ha latt stjålet smør rulle inn i domkirken og der- fra veies ut i porsjoner; av sønnen som gjorde innbrudd hos tyskerne og å ha selv in- kassert og utdelt millioner av sabotasjepenger, og dette ble ikke alene brautende forkynt, men domprosten tenkte «med fryd» tilbake på den tid.

Det er bare ett av eksemp- lene. Der kunne siteres mange verre ting fra geistlig side, men domprostens meddelelse foreligger i et av ham bekref- tet intervju. Og så forlanger disse samme kretser med Vårt Land i spissen, at denne dragesed som er sådd skal gi

moralske og lovlige borgere. Det var jo en nydelig «kir- ketukt», og resultatene høster vi nå i dag og kanskje i gene- rasjoner fremover. For man kan ikke så tistler og høste fi- kener og druer. *Krigsårene kunne ha vært en bost- og be- dringstid, hvis de religiøse le- dere hadde vært besjelet av Jesu Kristi ånd og lære og be- vist det i livet, men de valgte Barabbas og forskjøt Frelse- ren, således som det skjedde for over 1900 år tilbake av de- res kolleger — fariseere, sad- duceere og skriftkloke, og én ting har de lært og fortsatt til fullkommenhet — å hisse folk til mord og drap mot Sann- hetens vitner.* Men

«Sannhetens vitner, kan dre- pes, men sannheten selv kan ei dø. Jo mer dens liv etter- strebes, jo sterkere vokser dens frø. For Gud er Sannhe- tens Kilde, alt annet er men- neskeverk, kan noen da tro at Gud ei ville gjøre Sannheten uovervinnelig sterk?»

Jeg siterer hva en av nå- tidens edleste skikkelser skrev til meg i et brev om disse for- hold: (brevet er datert 21.1. 1954.)

«Vårt folk skal nok ytterli- gere straffes med den verste av all straffedom: falsk religi- øsit. Men oppgjøret med den store skjøge kommer nok i Guds tid og time. Så får vi da stå på vår post og vente med tålmodighet på den store dag. — — For meg er det en al- vorlig påminnelse om ikke noensinne la seg engasjere i noen front eller ism. For en gedigen råttenskap politikken er! Hvor dumme er ikke vi som lot oss bruke, ja, endog satte livet inn i et så skittent spill!»

Brevskriveren tilhørte under hele krigen «kirkefronten».

Jeg har jo litet håp om at De drister Dem til å ta dette inn i Deres blad, men i mot- satt fall ber jeg det returnert i vedlagte frankerte konvolutt,

Følgende bøker av Gustav Heber fåes direkte tilsendt fra ham til følgende priser + porto:

Vår Rases Urtid
Vår Rases Mentalitet
Harald Hårfagres Forhisto- riske Studier
Tilværelsens Gåte
Hver kr. 2.00.

Numedals Fortid, I.
Nordmennenes Historie I og II
hver kr. 4.00

Hallingdals Fortid I
Sidste istid
Merkelige stedsnavne
Ethiske problemer,
hver kr. 5.00

Norske Bønder, kr. 7.00

Norsk Adel, kr. 10.00

GUSTAV HEBER
Oscarsgt. 49, Oslo

Ny, viktig bok om rettsoppgjøret

C. H. Benneche:

RETTSOPPGJØRET OG MEG

.... Kritikk og protest

150 sider, kr. 10.—

En ny, kritisk, juridisk, sak- lig utredning av rettsoppgjø- ret og dets forhistorie, med støtte i opplysninger fra so- renskriver Benneches egen sak.

STORE BØRN
Box 4052, Oslo.

Gårdmannsdatter

i 50 årene med bra utdannelse og av solid fam. søker ærlig, sympatisk herres bekjent- skap.

Diskresjon loves og fordres.
Bm. «Fornuftig».

Husk kontingenten!

for det må vel kunne gå an å finne en eller annen avis, som tør vitne for sannheten, for *Sannehetens Konge* døde for *Sannheten*. Det er jo ikke all- tid at det «kristne skilt» betyr sann *Kristendom*.

Karl Seeland.

Trygve Engen:

Jeg er ingen landssviker

Krøniken om førkrigstidens, krigstidens og etterkrigstidens

hendinger, slik vi så dem.

Eget forlag, Straumholmen

Pris kr. 11.— til F. rb. giro 15028

U R

I vekkerur, stueur og kaminur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— Junghans

VEKKERUR

fra kr. 19.— til kr. 32.—

REISEVEKKER

i skinnetui til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)

fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR

fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR

kommer ennu meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc. Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med. Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell behandling.

R. Gjessing

Urmaker
DRAMMEN

Skrivemaskiner

«OPTIMA»

Portable m. koffert. 1 års garanti, kr. 515.— netto.

Tysk toppkvalitet.

Avbetaling innrømmes

SVERRE JACOBSEN
Oseng.

Til abonnentene!

Hvis De før eller siden ikke skulle få avisen i posten, bes De underrette ekspedisjonen omgående.

FOLK OG LAND
Kierschowsgt. 5, Oslo.

Hotell

Britannia

DRAMMEN

Benytt

HÅNSKOMAKEREN
i Neuberggt. 15 - Oslo

Hvem styrer verden?

(Forts. fra side 1.)

menter til Moskva i Sovjets diplomatpost.

Denne mann rådet den svake president til ikke å vise Japan noen velvilje, men kjøre hardt. Han har derfor et betydelig ansvar for at U.S.A. kom med i verdenskrig II.

*

Admiral E. Kimmel og sjefen for landstyrkene på Hawaii, general Short, ble naturligvis gjort til syndebukker for skandalen med Pearl Harbour. Men stemningen er ikke lenger slik som den var. Den amerikanske kongress satte nemlig ned en undersøkelseskomisjon som avga en rapport i firti bind og konkluderte med at hele ansvaret lå hos president Roosevelt.

Der kom forresten fram mange underlige ting under kommisjonens arbeide, bl. a. den kjensgjerning at både admiral E. Kimmel og admiral Short ikke var blitt holdt a jour med den økende krise som var tydelig nok for det hemmelige etterretningsvesen, som hadde greid å tyde alle de hemmelige japanske telegrammer.

*

Det japanske angrep utløste glødende raseri og vill krigstemning i U.S.A. Kommunismens farligste fiender, Japan og Tyskland, ble knust. Og ved U.S.A.s mektige og avgjørende hjelp ble Sovjet-Unionen reddet. Det ser ut som om president Roosevelt bare har vært et føyelig redskap for makter som ikke ønsker vår sivilisasjons vel.

Det var en konge som engang ikke var redd for å si det rett ut, og det var kong Boris av Bulgaria for ca. tyve år siden «Der er krefter i verden som ikke ønsker fred og orden på Balkan. Men De kan ikke peke på dem i noe bestemt land. De er internasjonale eller overnasjonale grupper.»

*

Kong Boris døde ved et uhell. Da han steg opp i et fly med surstoffmaske på seg, ble det noe tull med masken, så kongen ble kvalt. Hans sydlige nabo, kong Georg av Grekenland, som var en herre der ikke var redd for å hevde den greske nasjonale linje var så uheldig å dø av et glass vann han drakk. Disse kongers kollega, prins Alexander av Jugoslavia, ble derimot,

myrdet i Marseille av en makedonsk banditt med italienske penger og — sies det — utdannet på morderskole i Ungarn. De franske politimyndigheter viste en merkelig slapphet under etterforskningen og der foregikk britisk og fransk press i Nasjonenes Forbund for å få saken henlagt.

Da Peter var blitt utropt til konge over Jugoslavia midt for nesen på tyskerne, ble han øyeblikkelig avsatt av britene og amerikanerne, som i stedet satte kommunistdiktatoren Tito på tronen.

*

Det hender meget rart, og det er meget vi ikke forstår. Men noe skjønner vi iallfall. Kong Boris' overnasjonale krefter elsker demokratiske stater som kjemper for freden. Frankrike f. eks. med tyve regjeringer siden 1945, en ødeleggende krig i Indo-Chi og stadig spetakkel i Afrika. Derimot hater samme krefter tyskerne og japanerne som nu utkonkurrerer sine besirere og nu — etter oppfordring av F.N. -- går i gang med å ruste opp. Dette betyr nemlig en fare for freden, det vil si: For verdenskommunismen. Så i de kommende år vil man få se hvorledes presse og pressebyråer vil bli inneksersert i å tale vel om de land hvor «folket selv styrer», men rakke ned på dem som er falt i klørne på «nazister, fascister eller andre banditter». Enda f. eks. «overnazisten» Adenauer vitterlig er kommet til makten gjennom folket i valg. — Akkurat som i sin tid Hitler.

Også vi i N.S. vil få vår part. Også vi vil bli omtalt som kjeltringer, krigshissere og nazister. Enda vi ikke var eller er noen av delene, men alltid har gått inn for at dette land skulle styres av folket i valg.

Men vi vil ikke finne en eneste avis som våger å fortelle sine lesere denne sannhet. — Kong Boris hadde nok rett. Det er ikke de vi ser som leder verden. Det er andre og sterkere makter som gjør det. Hvorledes f. eks. skulle ellers Martin Tranmæl sitte i komiteen for utdelingen av Nobels fredspris? Også denne utnevnelsen er ganske sikkert et ledd i en eller annen plan.

* * *

Mau-Mau er - - -

(Forts. fra side 1.)

tvinges de innfødte til å «vil-lagisere» seg, men det er også eksempler på at de kommer frivillig. Imidlertid går dette ut over jordbruket, idet de får altfor lang vei å gå til sine marker. Og så er man like langt kommet.

«Villagistationen» er hittil den eneste konstruktive foranstaltning som britene har tatt, men de blir snart tvunget til å gjøre de innfødte positive innrømmelser, skriver mr. Crossman, hvis ikke rasekampen skal bre seg ytterligere og ende med å oppsluke den hvite mann i Afrika.

I paradiset

Kommunistenes brutale utnyttelse av arbeiderne i de statsdrevne fabrikkene i Polen er en av grunnene til den økende misnøye blant polakene. Selv ikke kommunistpressen forsøker å skjule hvor vanskelige arbeidsforholdene er. Men det er ingen ting som tyder på at regimet ønsker å bedre situasjonen.

Kvinner og ungdom har det vanskeligst. Kommunistene respekterer ikke engang den loven de selv satte i kraft, som sier at ungdom ikke skal arbeide på nattskift, eller lenger enn 7 timers arbeidsdag. — Unge mennesker må arbeide 8 timer, også på nattskift i maskinfabrikkene i Andrychov, i ne og ved tekstilfabrikkene i Krakow og Warszawa-støperiene og ved tekstilfabrikkene i Lodz. Kvinner må ofte arbeide 12 timer dagen.

Foranstaltninger for å hindre ulykker er ikke gjort, og daglig skjer det noe som ofte har døden til følge. Kvinner er ofte satt til tungt og farlig arbeide, som f. eks. ved tekstilfabrikken i Gorzow, hvor de må gjøre tjeneste ved brannvernet. Tidligere instruksjoner forbød kvinner å delta i slikt arbeide, men nå beordres de til å gjøre det på grunn «av mangel på arbeidskraft». De lave utilstrekkelige lønninger som gis mannen tvinger ofte konen til å ta tungt arbeide for å kunne underholde familien.

Årsoppgjør

revisjon, bokføring.
Revisor Arne Gausdal.
Tlf. 33 38 08 — Oslo.

Overrettssakfører

Ketil Harnoll

Munkedamsv. 5, Oslo

Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører

SOLVEIG STANG

Alm. praksis.

Bokføring. Mangfoldiggjøring.
(Stensilering).

Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c.
oppg. A. II. Oslo.

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 36 99

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

FORPAKTER SØKES.

til gård i n. Gudbrandsdal, på 150 mål dyrket og 150 mål havn. Egen forpakterbolig på 3 vær. og kj. m. v. Rimelige vilkår for edruelig og pålitelig mann. Skriftlig henv. Ernst O. Asmann, postb. 4007, Oslo.

KONTORHJELP SØKES

noen timer ukentlig til bokføring, arkivering og maskinskrivn. Bill. m.rk. «Timebetaling» til eksp.

SELGER SØKES

for salg av maskiner, verktøy og rekvisita. Bill. m.rk. «Provisjon» til eksp.

DANNET FLINK HUSHJELP

som er interessert i arbeidet i et tysk skolehjem ansettes Eberhard Günther Kern Schloss Kaltenhof bei Kiel Tlf. Dänischenhagen 287

SETERBU,

ny, til leie i påsken. 4—8 personer.

O. S. Guterud,
Kravik, Nore.

FOLK og LAND

Utkommer i Oslo

Redaksjon: Postboks 1407, Oslo
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5,
Oslo — Telefon 37 76 96

Løssalgpris: 40 øre

Abonnementspriser:

Kr. 16, pr. år, kr. 8, pr. halvår
Sverige, Danmark: Kr. 20, pr. år,
kr. 10 pr. halvår

Utlandet forøvrig: Kr. 24, pr. år,
kr. 12 pr. halvår

I nøytralt omslag kr. 30,— pr. år
kr. 15,— pr. halvår

Annonsepris: 32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgiror. 16450

Sambandstrykkeriet A/S — Oslo